

Ikt. sz.: IUB-42/61-4/2025.

IUB-14/2025. sz. ülés
(IUB-75/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Igazságügyi Bizottságának**
2025. szeptember 22-én, hétfőn, 9 óra 33 perckor
az Országház Nagy Imre termében (főemelet 61.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Juhász Imre, az alapvető jogok biztosának javasolt jelölt meghallgatása</i>	
<i>(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése alapján)</i>	
<i>Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása</i>	
<i>(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 7. § (5) bekezdése alapján)</i>	5
<i>Dr. Juhász Imre szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna szóbeli kiegészítése</i>	9
<i>Határozathozatal</i>	13
<i>Egyebek</i>	13
<i>Az ülés berekesztése</i>	14

Napirendi javaslat

- 1.a) Dr. Juhász Imre, az alapvető jogok biztosának javasolt jelölt meghallgatása
(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése alapján)
  - 1.b) Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása
(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 7. § (5) bekezdése alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Vejkey Imre (KDNP), a bizottság elnöke

Dr. Pajtók Gábor (Fidesz), a bizottság alelnöke
Vigh László (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Vitányi István (Fidesz), a bizottság alelnöke
Rónai Sándor (DK), a bizottság alelnöke
Demeter Zoltán (Fidesz)
Kovács Zsolt (Fidesz)
Dr. Mészáros Lajos (Fidesz)
Szabó Szabolcs (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Hegedűs Barbara (Fidesz) Vigh Lászlónak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Gáborné dr. Túri Izabella bizottsági főmunkatárs
Dr. Nagy Zoltán bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Juhász Imre biztosjelölt
Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna biztoshelyettes-jelölt

Megjelentek

Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 33 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. VEJKEY IMRE (KDNP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Meghívottak! Megkezdjük munkánkat. Köszöntöm a bizottság valamennyi megjelent tagját és a meghívottakat. A bizottság ülését ezennel megnyitom.

Ismertetem a helyettesítések rendjét. Vigh László alelnök úr helyettesíti Hegedűs Barbara képviselőtársunkat. Megállapítom, hogy a bizottság határozatképes.

Most soron következik mai ülésünk napirendjének megállapítása. Napirend módosítására irányuló kezdeményezés nem érkezett. Kérdezem most képviselőtársaimat, ki támogatja a napirendi javaslat elfogadását. Kérem, gombnyomással most szavazzanak! (Szavazás.)

Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 7 igen szavazattal, nem szavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a napirendi javaslatot elfogadta.

Dr. Juhász Imre, az alapvető jogok biztosának javasolt jelölt meghallgatása

(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése alapján)

Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása

(Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 7. § (5) bekezdése alapján)

Soron következik az 1.a) és 1.b) napirendi pontunk megtárgyalása. Dr. Juhász Imre, az alapvető jogok biztosának javasolt jelölt, valamint Gyeney Laura Zsuzsanna, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesének javasolt jelölt meghallgatása az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 6. § (4) bekezdése, valamint 7. § (5) bekezdése alapján. Köszöntöm az ülésünkön megjelent Juhász Imre urat, az alapvető jogok biztosjelöltjét, továbbá Gyeney Laura Zsuzsanna asszonyt, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó biztoshelyettesnek javasolt jelöltet.

Itt van a hallgatóság sorai között Szalayné Sándor Erzsébet leköszönő ombudsmanhelyettes, akit nagy tisztelettel és szeretettel köszöntünk. Köszönjük ezúton is azt a sok-sok munkát, amit itthon és a Kárpát-medencében végzett. Köszönjük szépen.

Dr. Kozma Ákos alapvető jogok biztosának megbízatása 2025. szeptember 25-ével, Dr. Szalayné dr. Sándor Erzsébet biztoshelyettes megbízatása pedig 2025. november 3-ával lejár. Dr. Sulyok Tamás köztársasági elnök az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés j) pontja, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 6. § (1) bekezdése alapján 2025. július 7-én kelt levelében azt javasolta az Országgyűlésnek, hogy dr. Juhász Imre urat az alapvető jogok biztosának válassza meg. Dr. Kozma Ákos alapvető jogok biztosa az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 4. § (1) bekezdése, valamint 7. § (1) bekezdése alapján 2025. szeptember 17-én kelt levelében arra tett javaslatot, hogy az Országgyűlés dr. Gyeney Laura Zsuzsanna asszonyt az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesévé válassza meg. A hivatkozott törvény 6. § (4) bekezdése és 7. § (5) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosának és helyettesének javasolt

személyt az Országgyűlés hatáskörrel rendelkező bizottsága meghallgatja. Erre a meghallgatásra kerül most sor.

A jelöléseket és a jelöltek életrajzát képviselőtársaim megkapták. Mielőtt elkezdjük a napirendi pont megvitatását, a tárgyalás menetével kapcsolatban az alábbi javaslatot kívánom tenni. Azt javaslom, hogy a biztosjelölt és a biztoshelyettes-jelölt meghallgatására együttesen, egykörös vita keretében kerüljön sor oly módon, hogy elsőként a biztosjelölti, majd a biztoshelyettes-jelölti nyitóbeszéd hangozzanak el. Ezt követően a bizottság tagjai tehessenek fel kérdéseket és mondhassák el véleményüket mindkét jelölt vonatkozásában, s végül a biztosjelölti, majd biztoshelyettes-jelölti válaszokra kerüljön sor. Ezt követően a bizottság a jelöltekről külön-külön szavaz.

Most szavazás következik. Megkérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a tárgyalás menetére tett javaslatomat. Kérem, gombnyomással most szavazzanak! *(Szavazás.)*

Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 7 igen szavazattal, 1 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül a javaslatot elfogadta.

Ismét nagy tisztelettel köszöntöm dr. Juhász Imre biztosjelölt urat, s egyúttal felkérem jelölti beszéde megtartására. Tessék parancsolni! Öné a szó.

Dr. Juhász Imre szóbeli kiegészítése

DR. JUHÁSZ IMRE biztosjelölt: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Tisztelt Meghívottak! Előre elnézést kérek Szolga József nemzetiségi szószólótól. Ő már egy bizottsági meghallgatáson hallott egy-két alapkérdést, amit most ismételten fogok ismertetni, de egy újszülöttnak minden vicc új. A jelen meghallgatásnak kettős célja van. Egyrészt szeretném, ha a köztársasági elnök úr jelöltjeként számot adhatnék eddigi szakmai életutamról, annak olyan jelentősebb állomásairól, amelyek ezzel a biztos munkával összefüggésbe hozhatók. Másrészt pedig néhány súlyponti elképzelésről is szólnék, amelyet majd biztos tevékenységem során szeretnék megvalósítani. Az ELTE Állam- és Jogtudományi Karára jártam, és a diploma megszerzését követően rögtön bent maradtam az egyetemen, tehát ez egy elég jól látható egyetemi pálya. A negyvenedik tanévet kezdtem most szeptemberben az ELTE Állam- és Jogtudományi Karán, a Polgári Eljárásjogi Tanszéken, tehát processzoralitással egy kicsit megfertőzött jelölt ül most itt önök előtt. A szakvizsga után ügyvédként is megmértettem magam, 23 évig dolgoztam az egyetemi oktatói pálya mellett ügyvédként. Ez nyilván a polgári eljárásjog oktatása szempontjából nem volt haszontalan, hiszen a gyakorlatban láthattam a jogintézmények működését.

Az egyetemi éveket otthagyva, egy dologra hívnám fel talán a figyelmet, a diplomamunkámra, amely nemzetiségi kérdéssel foglalkozott 1985-ben: „Nemzetiségi jog, nemzetiségi politika Magyarországon” címmel. Ez volt talán az első, ami az általános emberi jogi jogvédelem körébe eső munkám volt a diplomázás idején. Ügyvédként lehetőségem nyílt arra, hogy a kilencvenes évek elején, amikor nagyszámban érkeztek Délvidékről és Erdélyből menekültek Magyarországra, az UNHCR által, tehát az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága által indított jogvédő programban láthattam el ezeknek az embereknek a jogi képviselését.

Fontos állomása volt az emberi jogok terén való fejlődésemnek a 2006-os események sora, az akkor tapasztalt rendőri brutalitás és jogsértések özöne, mert akkor hat kollegámmal - jobbára az ELTE Állam- és Jogtudományi Karáról - megalakítottuk a Civil Jogász Bizottságot, amelyik elég nehéz körülmények között, de megpróbálta kivizsgálni ezeknek az eseményeknek a hátterét, a jog adta kérdéseket és a felelősöket megtalálni. Ez a Civil Jogász Bizottságnak nem sikerült száz százalékig,

de azt gondolom, hogy ráirányította a civil társadalom figyelmét arra, hogy a jogvédelmet nemcsak egy irányból lehet képviselni és művelni, hanem más nézőpontból és más világnézettel is van ennek helye.

Talán ennek a munkának, amit a Civil Jogász Bizottság végzett, volt az elismerése az, hogy 2008-ban, amikor az Országgyűlés a Független Rendészeti Panasztestületet létrehozta a jövőbeli rendőri túlkapásoknak és jogsértő cselekményeknek a kivizsgálására, akkor ebben az öttagú testületben én lehettem az egyik tag, és aztán 2010-ben pedig a Független Rendészeti Panasztestület elnöke lehettem. Ennek nyilván azért is van jelentősége, mert a jelenlegi ombudsmani hatáskörök között a ma már integrált Független Rendészeti Panasztestület okán ez a vizsgálati irány is képviselteti magát, és egy fontos része az alapjogi biztos munkájának.

A 2013. év két okból is fontos az emberijog-védelem szempontjából a személyemet illetően. Az egyik az, hogy január 1-jétől tagja lettem az Európa Tanács Intolerancia és Rasszizmus Ellenes Bizottságának. Az Európa Tanácsnak, azt hiszem, 15 ilyen szakbizottsága van - egyébként a Velencei Bizottság, melyet így ismernek, az is egy ilyen -, ez nyilván szakosított abban az értelemben, hogy az intoleranciával és a rasszizmussal foglalkozik. Itt rengeteget tanultam, megmondom őszintén, mert a nemzetközi emberi jogi jogvédelem egészen más rugóra jár, és egészen máshogy működik, mint a nemzetállamiak, mint ahogy akár a magyarországi is. Tehát azt gondolom, hogy nemzetközi tapasztalat mindenképpen szükséges ahhoz, hogy ezeket a jogvédelmi eljárásokat meg tudjuk ítélni, és adott esetben használni lehessen. Ennek a bizottságnak én ma is a tagja vagyok, és látom azokat a változásokat, amik az elmúlt 12 évben a nemzetközi emberijog-védelemben is történtek. Egészen más hangsúlyok vannak, egészen más vizsgálati irányok vannak és egészen más konklúziók, tehát érdemes az itt szerzett tanulságokat is felhasználni.

A másik 2013-as nagy esemény az alkotmánybíróvá választásom volt, és ez az emberijog-védelem szempontjából azért nagyon fontos, mert az akkor új Alaptörvénnyel egészen megváltozott az alkotmánybíróvági hatáskör is. Ugyan eltűnt az *actio popularis*, amit sokan siratnak ma is, de valójában helyette jött az alkotmányjogi panaszok egy egészen más szabályozása, többek között az Alkotmánybíróvágról szóló törvény 27. §-ában, a szakmában nem teljesen helyesen tényleges alkotmányjogi panasznak nevezett intézmény bevezetése. Ez ugyanis beviszi az emberi jogi szempontokat a konkrét bírósági ügyek vizsgálatába, és amikor már lezárul, legalábbis jogerősen egy-egy a klasszikus értelemben vett per, akkor lehetőség van az Alkotmánybíróvághoz fordulni, és itt alapjogi szempontok alapján megítélni az addigi eljárást és ítéletet és az alkalmazott szabályokat.

Tehát azt gondolom, hogy 12 év alatt több formában is megmérgettem egyesbíróként, az öttagú tanács tagjaként és elnökeként, a teljes ülés tagjaként és az utolsó tíz hónapban pedig az Alkotmánybíróvági elnökeként. Ezt azért is kiemelném, mert egy ilyen típusú szervezet vezetése mindig más, mint a teljes ülés tagjának lenni, és ott egy szavazattal rendelkezni. Tehát úgy látom, hogy méreteiben talán egy picit több munkatárssal, de mégiscsak nagyságrendileg hasonló az alapjogi biztos hivatala is. Tehát van vezetői tapasztalatom is, ami nem volt egyszerű, hirtelen lépve a köztársasági elnök, a távozó korábbi alkotmánybíróvági elnök, Sulyok elnök úr nyomdokaiba. Tehát azt gondolom, hogy ez a tapasztalat, amit elnökként is szereztem az Alkotmánybíróvágnál, segíthet egy sikeres ombudsmani tevékenységben, amennyiben a tisztelt Ház bizalmat szavaz részemre.

2015-ben az Európai Unió - tehát már nem az Európa Tanács, hanem az Európai Unió - Alapjogi Ügynöksége Igazgatótanácsának lettem a tagja. Ez négy évig

tartott, ez is egy nagyon komoly iskola volt. Egészen máshogy működik, mint az Európa Tanács említett nevű szakbizottsága, ez egy uniós szerv, itt kevesebb szakmai munkára van lehetőség. Egyébként az teljesen biztos, hogy ha bármi azokból az elképzelésekből és értékrendből átmegy, amit az ember képvisel, egy negyvenfős agreeben is nagyon nehéz érvényre juttatni az álláspontot, ez ugyanígy volt a 27 vagy előtte 28 fős FRA-igazgatótanácsban is, de ott bizonyos tekintetben más jellegű feladatok voltak, mondjuk, az éves jelentések szempontjából az emberijog-védelem itt is szerepet kapott az FRA működésében, de alátámasztotta azt, amit az ECRI kapcsán mondtam, hogy nemzetközi tapasztalat nélkül ezeket az emberijog-védelemmel kapcsolatos tevékenységeket sokkal nehezebb végezni. Az alkotmánybírói tevékenység abban is különbözött ezektől, hogy itt egy kisebb grémium tagjaként kerül az ember döntési helyzetbe és ennek megfelelően tudja érvényesíteni azokat az álláspontokat akár szakmai, akár más értelemben, amelyek vezérlik a munkáját.

Ami a tudományos munkámat illeti: közel 70 publikációm van, ezek körülbelül fele a polgári perjoggal, polgári eljárásjoggal függ össze, tankönyvek, monográfiák s a többi. A másik felében viszont nagyon sok olyan jellegű írás van a nemzetközi kisebbségvédelemtől a nemzetiségi jogok védelméen keresztül, a Beneš-dekrétumokkal kapcsolatos fellépés szakmai cikkekben való megjelenítéséig, amelyek viszont már ennek a munkának, amit az ombudsmani munka jelent, egy nagyon fontos előszobáját jelenthetik. Ezeket a publikációkat mindenki elolvashatja, megnézheti, hogy körülbelül mi az az értékrend, amely engem vezérel, és nagyjából vezérelni fog akkor is, ha ombudsmannak választ az Országgyűlés.

Szerkesztőbizottsági tagja voltam az égiszem alatt alapított Rendészet és emberi jogok című folyóiratnak, amely még a Panasztestületnél jelent meg '11 és '14 között, az Alkotmánybírósági Szemlének szerkesztőbizottsági tagja maradtam ma is, az elnökségem alatt elnöke voltam, hiszen a mindenkori elnök viszi ezt a szerkesztőbizottsági elnökségi funkciót. Ezt azért is említem, mert nagyon szeretném, ha az ombudsmani tevékenységem során a helyettes ombudsmanok cselekvő hozzájárulásával és természetesen a munkatársak hozzájárulásával, egy komoly tudományos műhelyt alakítanának ki az ombudsmani hivatal égisze alatt. Ehhez külső szakembereket is igénybe szeretnék majd venni. Ennek része lenne egy tudományos szakfolyóirat, egy periodika indítása is, és a tudományos élet fejlesztése, mert hiszen most is van azért, de azt gondolom, ezt mindig lehet jobbra tenni.

Nyilvánvalóan az életrajzi adatokból átcúsztunk már a leendő és elképzelt munka néhány sarokpontjára. Látni kell, hogy a tudományos életen túlmenően nagyon sok hatáskör csúszott az utóbbi időben az ombudsmanhoz. Mondjuk, egy húsz-huszonöt évvel ezelőtti ombudsmani állapothoz képest, azt gondolom, rá sem lehet ismerni. Nagyon szerteágazó a feladat, nagyon nagy ügyteherrel. Nyilván ezekről még most csak hallomásból értesültem. Egy nagyon fontos időszak lesz, hogy felmérjem majd, ez az ügymennyiség azzal a humán erőforrással, amely rendelkezésre áll, hogyan kezelhető.

Ráadásul ebben a portfólióban azért vannak olyan, gondolom, az Igazságügyi Bizottságot talán kiemelten érdeklő érdekességek, mint az Egyenlő Bánásmód Hatóság ombudsmani hivatalba olvasztása, ami nyilvánvalóan egy politikai döntés, de azért azt látni kell, hogy felvet alkotmányossági és perjogi kérdéseket is. Tehát ha azt nézzük, hogy az ombudsman a legfőbb jogvédő szerv, akkor azzal nehezen egyeztethető össze, hogy közben hatósági határozatokat hoz, és ezeket a hatósági határozatokat közigazgatási per keretében meg lehet támadni a bíróságon, ahol az alapjogi biztos lesz az alperes. Tehát amíg bizonyos tevékenységével kapcsolatban alperesi pozícióban van egy közigper keretében, ugyanakkor jogvédő is. Ebben az

eljárásban hogyan tudna érvényesülni ez a jogvédő tevékenység? Nyilván ezeket át kell tekinteni majd a működés során. Ezzel kapcsolatban esetleg javaslatokat is kívánok tenni, hogy hogyan lehetne ezen alkotmányossági szempontból változtatni, hiszen azt gondolom, hogy jogállami vitáinkban ezek is fontos kérdést jelentenek.

Az is természetesen fontos, hogy a hatáskörök közül olyan, talán az utóbbi időben kevésbé használt hatáskör, mint az Alkotmánybírósághoz fordulás lehetősége, szintén kiteljesedjen. Az ebbe az irányba való affinitásomat nyilván azért sem tudnám letagadni, mert 12 év alkotmánybíráskodás után sok esetben juthat az ember eszébe az, hogy akkor esetleg próbáljunk meg az Alkotmánybíróságnál, jobbító szándékkal természetesen, változtatni az adott jogi szabályozáson. Erre is azt tudom mondani, hogy ez a segítő szándék fogja jellemezni az ombudsmant, de egyébként alkotmányértelmezést is kérhet az ombudsman, ez is természetesen inkább ezt az irányt kívánja venni.

Az természetes, és ezzel nagyjából zárnám is a gondolataimat, hogy az emberi jogok védelme egy soha le nem záródó terület. Ez önmagában jó, hiszen a mostani technikai, tudományos fejlődés orvostudományban, digitális technikában is felvet sok emberi jogi kérdést. Tehát önmagában az, hogy az alapító atyák - nevezzük így -, mondjuk, száz-kétszáz évvel ezelőtt gondolhattak valamilyen alapjogra és most pedig egy-kettő ilyen új van, ez önmagában nem probléma. A probléma az, ha ezek egyik napról a másikra, mondjuk, például bírói gyakorlattal válnak negyedik generációs emberi joggá. Annak a híve vagyok, és a munkám során a jogszabályok véleményezése, kezdeményezése kapcsán abba az irányba szeretném ezt elvinni nemzetközi szervezetek vonatkozásában is, hogy megvannak arra az aktorok, például nemzetközi egyezmény esetén a tagállamok, lásd emberi jogi konvenció Európában, akik ezeken a szövegeken változtathatnak. Nyilván valamennyi rugalmasságot - ezt eljárási jogásként is mondom - mindig fenn kell tartani a bíróságok számára, hiszen mindenre nem tudnak azonnal reagálni a törvényhozás vagy a szerződést kötő felek, tehát valamennyi mozgástér mindig van. Egy büntetőbírónak is van mozgástere, hogy hogyan használja ki a büntetési tételeket, ha mondjuk, elszaporodik egy bűncselekmény. Tehát valami rugalmasság mindig van a rendszerben, de azért nem léphet adott esetben a nemzetközi közjogi alanyok helyébe egy bíróság és hozhat létre új emberi jogokat, vagy változtathat adott emberi jogokkal kapcsolatos gyakorlaton a fehérből a feketére. Tehát én mindig azt a formáljogilag is talán védhető álláspontot fogom képviselni, hogy ez a törvényhozás, illetve a nemzetközi szerződő közjogi alanyok feladata legyen, és ezek az említett jobbító szándékú javaslatok ebbe az irányba fognak mutatni, amennyiben ezekre szükség van.

Ennyit szerettem volna elsőként mondani. Természetesen várom a későbbiekben a kérdéseiket, és köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Most felkérem dr. Gyeney Laura Zsuzsanna biztoshelyettes-jelölt asszonyt jelölti beszéde megtartására. Tessék parancsolni, öné a szó.

Dr. Gyeney Laura Zsuzsanna szóbeli kiegészítése

DR. GYENEY LAURA ZSUZSANNA biztoshelyettes-jelölt: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottsági Tagok! Tisztelt Megjelentek! Elsőként én is szeretnék számot adni a szakmai tevékenységemről és amennyiben a tisztelt Ház bizalmat szavaz, akkor a jövőbeli szolgálatom fő sarokpontjairól, a jövőbeli küldetésemről. Közel 25 éve tanítok európai jogot a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán, és pályám kezdete óta foglalkoztatnak az alapjogi kérdések, az alapjogi dimenziói az uniós jognak,

különös tekintettel az uniós polgári jogállásra és az ahhoz kapcsolódó egyéni jogosultságokra; doktori kutatásaimat is e témában végeztem.

A személyek jogállásával kapcsolatos alapjogi érdeklődésem mindmáig meghatározza a kutatásaimat, amelyek fókuszában elsősorban a családegyesítési kérdések, az egyenlő bánásmód kérdésköre elsősorban a szociális ellátások területén, az állampolgári státusz és az ehhez kapcsolódó jogosultságok és nem utolsósorban a kisebbségek védelme, a kisebbségi jogok állnak. Az elmúlt években mind az oktatási, mind a doktori témavezetési tevékenységem során egyre kiterjedtebben és egyre mélyrehatóbban kezdtem foglalkozni a sérülékeny társadalmi csoportok helyzetével és azon belül is az őshonos kisebbségek jogérvényesítésének nemzeti, nemzetközi és uniós jogi aspektusaival, vonatkozásaival.

Amint a benyújtott életrajzomban is szerepel, számos kifejezetten kisebbségvédelmi tárgyú tudományos írás szerzője vagyok, és a témában több konferencia-előadást is tartottam itthon és külföldön egyaránt. Szerkesztőbizottsági tagja vagyok a Kisebbségvédelem című folyóiratnak.

Amikor a kisebbségvédelem témájáról beszélünk, érdemes végiggondolni, hogy mi is e jog biztosításának a valódi célja, és meggyőződésem szerint az nem lehet más, minthogy a Magyarországon élő nemzetiségek jogi értelemben is itthon lehessenek, itthon érezhessék magukat. Az otthonérzés tehát ebben az értelemben egyfajta magától értetődőséget jelent, nevezetesen, hogy a többségi társadalom teljesen hétköznapiaknak, természetesnek tekintse és érezze, hogy nemcsak a többségi társadalomhoz tartozó polgárok élnek az állam területén, másrészt, hogy igenis léteznek kifejezetten a nemzetiségek számára biztosított jogok, amelyekkel, ha valaki élni akar, akkor az éppoly természetes, mint hogy lemegy a boltba tejért és kenyérért. Úgyhogy, ha előljáróban megengedik, és mondhatok egy tételmondatot, amit majd reménybeli megválasztásom esetén követhetek, és fő mandátumként vagy célokként, misszióként követhetek, akkor az az lenne, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek jogi és társadalmi értelemben is otthon érezhessék magukat.

Az érdeklődésem a kisebbségi jogok iránt akkor teljeseedett ki igazán, amikor - hogy egy szakmai szlenggel éljek - terepre kerültem jogvédőként, s lehetőségem nyílt a kisebbségi jogok védelmével már nemcsak elméleti szinten, teoretikusan, a kutatások szintjén, hanem immár gyakorlati szinten is foglalkozni 2012-2015 között, majd 2022 óta a Kisebbségi Jogvédő Intézet igazgatójaként a külhoni magyarság jogvédelméhez kapcsolódó operatív feladatokat látok el, és mindeközben részt veszek a Kisebbségi Jogvédő Alapítvány stratégiai munkájában elnökhelyettesként.

Mint említettem, az intézet elsődleges küldetése a külhoni magyarság jogainak védelme, azonban az intézet tevékenysége felöleli a tágabb értelemben vett jogvédelmet az őshonos kisebbségek jogvédelme vonatkozásában is, hiszen nem lehet eleget hangsúlyozni, hogy a lényegi kérdés mindig az, hogy a kisebbségek a jog adta lehetőségek és keretek között vajon ténylegesen tudnak-e élni a jogaikkal.

Jogászként munkám során mindig is abból indultam ki, és a mai napig ebből indulok ki, hogy mit is mond a formális jog, a tételes jog, és itt talán érdemes hangsúlyozni, hogy a magyarországi nemzetiségek azért vannak a tételes jog szempontjából kifejezetten kedvező, szerencsés helyzetben, mert mind az Alaptörvény, mind pedig egy külön törvény, a nemzetiségek jogállásáról szóló törvény kifejezetten biztosítja, megadja számukra a biztosítandó jogok kereteit. Biztoshelyettesként az egyik fő küldetésemnek érzem e jogi keretek megismertetését és előmozdítását.

A megismertetését illetően úgy vélem, hogy a kisebbségi jogok terén alapvető fontosságú, hogy az érintettek pontos képpel rendelkezzenek az őket megillető

jogosultságokról, amelyhez az ombudsmani intézmény épp a nyilvánosság erején keresztül érdemi segítséget nyújthat. A betartatása a jogoknak pedig szintén kulcsfontosságú, és az állami szervekkel szemben, ideértve az önkormányzatokat is, úgy érzem, minimális elvárás, hogy az Alaptörvényből és a tételes jogból fakadó követelményeket maradéktalanul érvényesítsék. Noha tudjuk, hogy az ombudsmani eszköztár természeténél fogva korlátozott, a gyakorlat mégis azt mutatja a jelenlegi biztoshelyettes, Szalayné Sándor Erzsébet kiváló munkáján keresztül, hogy partneri együttműködéssel, elvi állásfoglalások kiadásával és a biztossal készített közös jelentésekkel ezen a téren jelentős előrelépések érhetők el. Mindez azonban csak a jogszabályi keret, amelyen túl néhány további fontos dolgot szeretnék kiemelni külön is, egyfajta krédóként, egyfajta hitvallásként.

Mindenekelőtt fontosnak érzem hangsúlyozni, hogy bár a formális jog a kiindulási alap, ahogy ezt hangsúlyoztam, de a nemzeti, nemzetiségi ügyekben mindig is a legegyszerűbb, legcélravezetőbb és a legméltányosabb megoldást kell alkalmazni és keresni meggyőződésem szerint az adott helyzet vonatkozásában, továbbá a nemzetiségek jogainak érvényesítése csakis a nemzetiségi intézményekkel együttműködésben valósulhat meg.

A nemzetiségi biztoshelyettes esetében már mondhatni hagyomány, tradíció az, hogy kiváló partneri viszonyt ápol a nemzetiségekkel és azok intézményeivel, és ez egy olyan érték, amit feltétlenül megőrzendőnek tartok. Mind a hivatalos, mind az informális, félhivatalos egyeztetések szükségességében feltétlenül hiszek, hiszen úgy érzem, ezek a legfontosabb elemei a szolgáltatnak, így a kapcsolódás, a párbeszéd, amellyel természetesen mindenki irányába és minden esetben élni szeretnék a jövőben.

A biztoshelyettes abban a sajátos helyzetben van, hogy akár a jogszabály-kezdemenyezés, akár a jogszabályok véleményezése eszközével élhet. A nemzetiségek képviselőivel szoros együttműködésben szeretném majd előmozdítani a nemzetiségi jogok érvényesülését minden olyan esetben, ahol erre igény mutatkozik. Ezzel összefüggésben szeretném kiemelni az online tér, a digitalizáció, a mesterséges intelligencia jelentette új helyzet előnyeit is. Hogy egy egészen hétköznapi példával éljek, 10-15 évvel ezelőtt a bírósági és a hatósági eljárásokban az anyanyelvhasználat tekintetében a fő kérdést az képezte, hogy rendelkezésre áll-e elegendő humán erőforrás, tolmács és fordító, és elegendő anyagi fedezet rendelkezésre áll-e a díjazásukra. Ma a ChatGPT, a DeepL fordító, a Google fordító és más technikai berendezések, programok korábban ezek az alapvető jogok jóval könnyebben és nem mellékesen lényegesen gyorsabban biztosíthatók. Ezért kiemelten fontosnak tartom, hogy egyrészt a jogszabályi környezet érdemben reagáljon a technológia fejlődésére, másfelől pedig, hogy az oktatás során a fiatalokat mihamarabb megismertessük ezekkel a vívmányokkal, a technika adta lehetőségekkel.

A harmadik fontos szempont, amit hangsúlyozni szeretnék, az a közép-kelet-európai térség népeinek a békés együttélése, amely mindenekelőtt álló cél, hiszen a jelenlegi válságos helyzet világosan megmutatja, hogy a térség népeinek egymásra utaltsága mennyire kritikus a régió jövője szempontjából.

Úgy érzem, ebben a magyarországi nemzetiségeknek és a határon túli magyarságnak híd szerepe lehet, tehát híd szerepet tölthetnek be ebben. Mindennek pedig kulcsa, hogy az államalkotó nemzetiségek jogi és társadalmi értelemben is, ahogy említettem, itthon érezzék magukat, hiszen ez is hozzásegítheti a térség országait ahhoz, hogy közelebb kerüljenek egymáshoz. E minőségemben kifejezetten fontosnak tartom az intézményes kapcsolatépítést a szomszédos államok kisebbségvédelmi intézményeivel, hiszen kölcsönösen érzékenyíthetjük egymást.

Ezzel összefüggésben lényegesnek tartom a kisebbségi jogok képviselését a nemzetközi térben is. Egyrészt az Európa Tanács keretei között, gondolok itt a nyelvi chartára és a kisebbségvédelmi keretegyezményre, másrészt az Európai Unió keretében, még ha ez láthatóan nem is igazán nyitott az őshonos kisebbségek jogainak elismerésére. Bár e téren, hangsúlyozom, az elmúlt másfél évtizedben, a lisszaboni szerződés óta különösen, történtek előrelépések, és ez bizakodásra adhat okot. Hangsúlyoznám, hogy a nemzeti kisebbségek európai ernyőszervezetével, a FUEN-nel való intézményes együttműködést és kapcsolattartást szintén kiemelten fontosnak tartom.

A negyedik alapvető szempont, amit szeretnék hangsúlyozni, hogy a nemzetiségek jogainak védelme egy horizontális, keresztbe fekvő jogterület, amely szükségképpen összefügg más jogterületekkel. Gondolok itt az egyenlő bánásmód területére, vagy épp a fogyatékkal élők ügyeire is. Azért ezt a két területet hangsúlyozom, emelem ki, mert az Alapvető Jogok Biztosának Hivatalán belül is önálló területként jelennek meg ezek, így elengedhetetlennek tartom, hogy a biztoshelyettes egyfajta holisztikus szemlélettel a jogrendszer egészére figyeljen, ne csupán a szoros, szűk értelemben vett tradicionális nemzetiségi jogokra, hiszen végső soron nemzetiségpolitikai kérdés az, amit maguk a nemzetiségek annak tekintenek.

Jó példa a biztos és a két biztoshelyettes esetenként egymást átfedő hatáskörére az ózdi ügy. Mint tudjuk, több mint tíz éve a legnagyobb hőségben az ózdi önkormányzat korlátozta az utcai kutak ivóvizét, ami az ivóvízhez való jog és a diszkrimináció tilalmának sérelmét is felvetette. Ezzel összefüggésben fontosnak tartom kiemelni, hogy bár a biztoshelyettesnek a törvény erejénél fogva jogásznak kell lennie, mégis alapvető a szoros együttműködés más tudományterületek képviselőivel, így szociológusokkal, szociálpolitikusokkal, etnográfusokkal, nyelvészekkel és a társadalomtudományok más képviselőivel, művelőivel. A jog ugyanis csak akkor lehet hatékony, ha mind a szabályozás, mind a joggyakorlat a mindenkori valóságból és a mindenkori igényekből, a valódi igényekből indul ki. E ponton fontos kiemelni, hogy mindig is szem előtt kell tartanunk, és ezt nem lehet eleget hangsúlyozni, hogy a hátrányos helyzetű csoportok - gondolok itt elsősorban a roma közösségekre - társadalmi integrációja, a felemelkedésük támogatása, így a tényleges egyenlőségüket lehetővé tevő rendelkezések maximális érvényesítése egyaránt szolgálja a többségi és a kisebbségi társadalom érdekét.

Végezetül az utolsó érdemi szempont, amit szeretnék kiemelni, a biztoshelyettes sajátos jogállása. Egyfelől az alapvető jogok biztosának helyettese, másfelől viszont a saját területén önálló feladat- és hatáskörökkel rendelkezik. Céлом, hogy az alapvető jogok biztosával együttműködésben dolgozzak. Álláspontom szerint ugyanis az alapvető jogok biztosának egységes hivatala épp azért jött létre, hogy egyesítse a korábban elkülönítve működő ombudsmanok erejét.

Egy állami intézményre általában azt szokták mondani, hogy akkor működik jól, ha láthatatlan. Az ombudsmanhelyettes esetében a hatékony működésnek ugyanakkor épp az a záloga, hogy látható, nyomon követhető. Fontos, hogy lássák a nemzetiségek képviselői a ténykedését, lássa a jogalkotó és a jogalkalmazó, és lássák maguk az állampolgárok is. Meggyőződésem, hogy ez az intézmény alkalmas arra, hogy a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak biztosítása terén a már meglévő pozitív jogalkotói szándékot és támogatást tovább javítsa és erősítse. Márpedig a nemzetiségek identitásmegetartó törekvése egy feltétel nélkül védendő, megóvandó és felkarolandó érték. Ennek az értéknek a biztosítása pedig nem lehet öncél, azt kell céloznia, hogy a nemzetiségek, mint előbb említettem, otthon érezzék magukat hazánkban. Megválasztásom esetén ezen fogok munkálkodni, dolgozni, hiszen István

király óta tudjuk, hogy a sokféleség erő és gazdagság. Nagyon szépen köszönöm megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Mi köszönjük. Az elfogadott tárgyalási rendünknek megfelelően most a képviselői felszólalások következnek mindkét jelölt vonatkozásában. Kérdezem képviselőtársaimat, ki kíván felszólalni. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Úgy látszik, a jelöltek a leadott írásbeli anyagukon túl a szóbeli tájékoztatást is olyan részletesen megadták, hogy további kérdés, észrevétel nem merült fel, ezért az együttes meghallgatást lezárom. Kérdezem Juhász Imre biztosjelölt urat, hogy kíván-e bármit még elmondani.

DR. JUHÁSZ IMRE biztosjelölt: Köszönöm szépen. Én ezt a kérdéshiányt a megelőlegezett bizalom egy jelének is veszem, úgyhogy várom izgatottan a szavazást.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem Gyeney Laura Zsuzsanna ombudsmanhelyettes-jelölt asszonyt.

DR. GYENEY LAURA ZSUZSANNA biztoshelyettes-jelölt: Hasonlóképpen biztos jelölt úrhoz, én is megelőlegezett bizalomnak veszem, és köszönöm szépen, várom én is a szavazást.

Határozathozatal

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük. Most a határozathozatalra kerül sor. Elsőként kérdezem tehát tisztelt képviselőtársaimat, hogy támogatják-e dr. Juhász Imre úr alapvető jogok biztosává történő megválasztását. Kérem, gombnyomással most szavazzanak! *(Szavazás.)*

Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen szavazattal, 1 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül dr. Juhász Imre úrnak az alapvető jogok biztosává történő megválasztását támogatta.

Most kérdezem tisztelt képviselőtársaimat, hogy támogatják-e dr. Gyeney Laura Zsuzsanna asszonynak, az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettesévé történő megválasztását. Kérem, gombnyomással most szavazzanak! *(Szavazás.)*

Köszönöm. Megállapítom, hogy a bizottság 8 igen szavazattal, 1 nem szavazat ellenében, tartózkodás nélkül dr. Gyeney Laura Zsuzsanna asszonynak az alapvető jogok biztosának helyettesévé történő megválasztását támogatta.

Gratulálok Juhász Imre biztosjelölt úrnak és Gyeney Laura Zsuzsanna biztoshelyettes-jelölt asszonynak! Ezt a napirendi pontot ezennel lezárom. Mielőtt a második tárgyalását megkezdenénk, egy perc technikai szünetet rendelék el. Köszönjük szépen a jelöltek részvételét a mai ülésen.

(Szünet: 10.18-10.20)

Egyebek

Folytatjuk munkánkat rövid egyebekkel. Rátérünk második, utolsó napirendi pontunk, az egyebek megtárgyalására. Tájékoztatom képviselőtársaimat, hogy az Igazságügyi Bizottság soron következő ülésére előreláthatólag 2025. szeptember 29-én, hétfőn délelőtt kerül sor. Kérdezem a bizottság tagjaitól, hogy van-e az egyebek között bármilyen javaslatuk, észrevételük. *(Vigh László: A jövő hét „A” hét lesz, elnök úr?)* Igen, a jövő héten ismét „A” hét lesz, de mindjárt elmondom ezt. *(Nincs további jelentkező.)*

Az ülés berekesztése

Úgy látom, hogy további kérdés nincs, így a bizottság ülését berekesztem. Köszönöm szépen a megjelenésüket. További szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 22 perc)

Dr. Vejkey Imre
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: dr. Lestár Éva és Bihariné Zsebők Erika